

Розділ перший

ЯХТ-КЛУБ

Старенька бордова «тойота» жваво прорізала ранковий туман, що пухкими віхтями спадав із сосон над трасою. Устим, мама й тато їхали до яхт-клубу на Київському морі. І так щодня: батьки — на роботу, син — на заняття в гуртку вітрильного спорту.

Хлопець іще докунював на задньому сидінні, поки батьки гомоніли попереду: мама — за кермом, батько — на пасажирському. У їхній родині мама — автомобілістка, батько — рибалка й човняр. Мамі, щоб прокинутися зранку, треба не кава, а йога й двадцять кілометрів за кермом (від села Лебедівка, в якому мешкає родина, — до яхт-клубу неподалік Вишгорода). Батькові, щоб прокинутися, треба

доспати до самісінького виїзду, можна й без сніданку. Він, мабуть, тому такий худий, як чапля, бо не снідає. А от мамі доводиться займатися спортом і безперервно сидіти на дієтах, щоб не бути «пампушечкою» біля такого стрункого чоловіка. Чесно кажучи, вдається їй це не дуже, бо вона, як і Устим, любить піріжечки, пончики та млинчики... Того, мабуть, вони обоє такі повненькі.

Мама голосно слухає музику, батько бурчить. Йому ніколи не догодиш із плейлистом, бо він у минулому — музикант, а колишніх музикантів не буває. От і сперечаються щоранку. А мама ще й піддражнює, голосно підспівуючи якомусь грецькому поп-співакові. Тато просто замовкає, бо ж водій у авто — начальник. А Устим звик до маминого плейлиста, він під нього змалку їздить. Коли ж за кермом батько — час «Металліки» й «Дафт Панку». Хлопцеві це теж ок. Йому обидва плейлисти ок.

Устим, хоч і куняв під муркотіння тойотиного двигуна й голос із музичних колонок, але не випускав із долоні туго скрученого плаката. Це був його скарб — фото Валерія Петущака, першого яхтсмена незалежної України, що

здійснив навколосвітню подорож! І це — на малесенькій дерев'яній яхті! З екіпажем, що складався з однієї особи, — його дружини Наталі. Устим виросте і повторить його подвиг.

Сьогодні хлопець знайде Валерія в яхт-клубі, де капітан викладає морехідну справу, і попросить підписати плакат. Устим і маркера чорного для такого прихопив. А тоді почепить цей підписаний портрет над ліжком. Якби мав власну кімнату — виставив би на найвиднішому місці! І, взагалі, усеньку стіну обклеїв би морськими фотошпалерами.

На шляху до мрії про навколосвітню подорож Устимові щастить. Рік тому він із батьками переїхав із Києва до Лебедівки, де в мамі була хата, що перейшла їй у спадок від бабусі. Батькам набридло жити в орендованих квартирах, тому вони наважилися покинути столицю й розпочати нове життя в селі.

Насправді їхній переїзд був радше поверненням на рідні землі, адже батько народився тут і виріс. За кілька хат і досі мешкала його матір, баба Ганна. А мама все дитинство теж провела в Лебедівці — приїздила сюди на літні канікули до своєї бабусі Марії. Устим ту Марію, свою прабабу, ніколи й не бачив, бо

вона померла ще до його народження. Проте сад, який виростили прабаба з прадідом, досі є коло хати, в якій нині живе Устимова сім'я.

Оселившись у Лебедівці, батьки знайшли роботу в яхт-клубі на Київському морі, а Устим пішов на гурток вітрильного спорту. І хоч заняття мав лише двічі на тиждень, приїздив сюди щодня, щоб учитися в батька доглядати й лагодити яхти. Припнуті до причалу, вони навівали хлопцю мрії про вітрильники в різних портах світу. Шум вітрил, що тріпочуть на вітрі, як велетенські крила метеликів, був наймилішою для Устима музикою, кращою за всі плейлисти на планеті.

От уже «тойота» проїхала битою дорогою повз бетонний паркан яхт-клубу й зупинилася на пропускному пункті. Тато натиснув дзвоник — і перед ними розступилися високі залізні ворота, за які пускають лише за перепусткою. Устимові чомусь щоразу завмирає серце, коли авто зупиняється біля будки охорони. Такий урочистий момент: пустять-не пустять. Тільки на Гібралтарі, перед виходом у відкритий океан, буде урочистіше.

— Доброго ранку! — гукнули мама й тато до дядька Олега, а Устим мовчки кивнув.

Однак охоронець не усміхнувся до них, як зазвичай, не пожартував про погоду й не дав Устимові м'ятого льодяника, якого хлопець брав із ввічливості, а потім віддавав мамі, бо він для нього був занадто крижаним.

— Як воно? — усміхнено запитав тато, наче й не завваживши, що з дядьком Олегом сьогодні щось не те.

Однак охоронець тільки насуплено щось гмикнув, позаглядав у салон авто, ще й попросив показати багажник. Такої перевірки ніколи досі не було. Устим зіщулився і втупився поглядом у свої ноги, наче, якби він ворухнувся чи совався по сидінню, їх би завернули назад і не пустили б у клуб. Хлопець іще міцніше стиснув свій плакат однією рукою, а на другій схрестив пальці.

Із будки вийшов іще один охоронець, Ярослав, мовчки кивнув «Доброго ранку» і щось зашепотів Олегові на вухо. А потім махнув, мовляв, проїжджайте. Мама не стерпіла й запитала, чому сьогодні така серйозна перевірка. Ярослав понуро відповів:

— Нове керівництво — нові правила.

— Ясно, — відповіла мама. Й додала, як відїхали від охорони: — Я його ще не бачила,

того нового керівництва, а воно мені вже не подобається.

— І мені, — разом відповіли тато з Устимом.

«Тойота» тихенько вїхала на територію і, ставши на парковці, наче видихнула полегшено, коли мама заглушила двигун. Родина почимчикувала на причал: батьки — працювати, Устим — на заняття.

Сьогодні в хлопця та інших гуртківців буде останнє перед регатою тренування на відкритій воді. На «Вітрила надії» саме до їхнього яхт-клубу зїдуться юні яхтсмени з усієї України. Устим уперше братиме участь у таких перегонах. Він познайомиться з видатними яхтсменами України, а якщо переможе, то поїде на міжнародні змагання — уперше побуває за кордоном! Та ще й ходитиме там під вітрилом!

Устим із іншими гуртківцями, у супроводі тренера В'ячеслава Володимировича, вийшли на своїх маленьких яхтах «Оптиміст»* із причалу на Київське море. Вєрвечкою, наче гусенята за гускою, вони тяглися за великою тренеровою яхтою.

* «Оптиміст» — різновид яхт для перегонів, призначений для дітей та підлітків.

Передостаннім ішов Устим, а останнім — його друг Ігор, що мешкав із мамою в Києві, а сюди приїжджав тренуватися. Час від часу Ігорева мама дозволяла синові після занять погратися з Устимом годину-другу. Так хлопці й подружилися. І на воду виходили завжди один за одним. Разом було певніше.

Ігореві єдиному з клубу Устим навіть розповів свій великий секрет — що він не вміє пірнати. А що ж то за яхтсмен, що боїться пливти під водою?! Матроси точно кепкуватимуть. Як і лебедівські хлопчаки й дівчата. Коли Устим, граючи з ними в річці у квача, не може пірнути, вони регочуть на всеньке село. І дають йому квача за квачем.

Устим не вміє ані щучкою, ані бомбочкою, ані просто «баба сіяла горох і сказала діду: "Ох!"». Йому навіть голову під душем мити неприємно, коли вода збігає з маківки донизу. Оцей дотик крапель до обличчя, занурення під воду вселяють жах.

Мама завше бідкається, що це її провина, бо то ж вона возила шестимісячного сина в басейн на уроки плавання для немовлят. А малюк на тих заняттях, замість пірнати, без упину верещав. Тато маму заспокоює, що

вона ж не навмисно нашкодила синові. «Та й взагалі, — каже, — це залежно з якого боку подивитися: може, саме завдяки тим заняттям Устим у три з половиною роки навчився плавати без кола й нарукавників».

Як би воно не було, Устимові спокійніше, коли за ним іде на своїй яхті Ігор. А Ігор чувається сильнішим і вправнішим, знаючи, що товариш йому довіряє.

Щойно маленькі «оптимісти» розійшлися навсібіч по широкому Дніпровому плесу, як просто перед ними, нізвідки, наче з-під води, постала велика яхта із чорним вітрилом. Швидкими поривчастими рухами підійшла впритул до матросів. Маленькі човники збилися в гурт, як гусенята під крило мами-гуски.

Устим упізнав цю чорну яхту: вона належала чемпіонці України з яхтингу кількох років поспіль — Владиславі Чорній. Устим якось був на змаганні, де вона здобула перемогу. О, як ця яхтсменка ловила хвилі й вітер! Як вона керувала яхтою! Ті чорні вітрила були їй, наче крила пташці, — як частина її власного тіла. Кожен рух, кожен маневр — чіткий, жодної помилки чи заминки. Тепер хлопцеві